

nový termín pro trhovou cenu?). Dogma o titulu a modu acquirendi domini nemá tu místa nejen z tohoto důvodu (nejde o poměr práva soukromého), ale i kdybychom jej připustili, nesvědčil by pro nabytí vlastnictví Léčebního fondu, jelikož nešlo v takovém případě ani o jeden z právních důvodů nabytí vlastnictví § 424 obč. zák. Smlouva (arg. slova »přejímací cena«) by byla zřejmě neplatná pro dissensus causae, protože pojištěnec přiložil věci v přesvědčení, že je dostane zpět, a nikoliv, aby zřizoval k nim vlastnické právo Léč. fondu. Proto ani nelze spatřovati v přiložení k žádosti hmotné odevzdání; pojištěnec v konkrétním případě označil snímky svým razítkem, čímž zřetelně dal na jevo vůli ponechat si je ve svém vlastnictví. Mimo to žádal výslovně za vrácení, dokládaje, že roentgenogramů potřebuje k dalšímu léčení a nabídl rovnocenný účetní doklad. Léč. fond odmítl a připojil zmíněné již faktické důvody pro toto své stanovisko (účetní doklad a »progresivní péče«). Omonstruositě zvláště posledního z nich netřeba se šířiti, zvláště když ve snaze o tuto »progresivní péči« Léč. fond poškozují sám pojištěnec, odpíraje mu vrácení věcí, jichž potřebuje k dalšímu léčení. Škoda, že Léč. fond podrobněji nevysvětlil svoje představy o tomto progresivním léčení pojištěnců. — Zcela správně proto Rozhodčí soud po žalobě pojištěncově odsoudil Léč. fond k vydání snímků do 14 dnů pod exekucí. — Je jisto, že se sociálního pojištění velmi, velmi často zneužívá; Léč. fond se proto pochopitelně brání. Zaujímá však při tom vůči pojištěnci posici, která se těžko snáší s epithetem »sociální«, připojovaným ke slovu pojištění, jež poskytuje Léč. fond. K dosažení ušlechtilých cílů, jež sleduje sociální pojištění a o nichž nikdo jistě nepochybuje, bylo by dosti jiných a ušlechtilejších prostředků, než ty, jež volí Léč. fond. Odpovídaly by svou důstojností nejenom vůli zákonodárce, ale také našemu vyspělému sociálnímu pojištění vůbec.

—jk—

Akciové právo v Anglii. Na schůzi Právnické jednoty v Praze dne 26. listopadu 1931 přednášel vrch. min. komisař min. vnitra JUDr. Jaroslav Pošvář o reformě anglického akciového práva. V úvodu poukázal na podněty a vývoj reformních snah, které vyvrcholily po pádu City Equitable Fire Insurance Co. Ltd., kde ztráty činily 1,200.000 L., jmenováním přípravné komise Greenovy. Na podkladě jejího elaborátu došlo pak k vydání nového akciového zákona (Companies Act 1929). Tematem přednášky byly hlavní zásady nové úpravy. Asociační formou podnikání je podle C. A. public company nebo private company, a to company unlimited nebo company limited, která je buď limited by shares nebo limited by guarantee. Ku zřízení je třeba aspoň 7 zakladatelů u public company, 2 u private. Zakladatelé sestaví a podepíší t. zv. memorandum of association a articles of association, které jsou stanovami společnosti a jichž vzory pro různé druhy společností jsou připojeny v dodatcích zákona. Memorandum i articles se zaregistrují u rejstříkového úřadu, který vydá o tom inkorporační certifikát.

Akciový kapitál opatřuje si public company, výzvou k veřejnému upisování akcií, kterou učiní ve formě t. zv. prospektu. O vydání prospektu platí přísné formální předpisy, na jichž přestoupení jsou určeny značné pokuty. Private company, která nezískává kapitál veřejným upisováním, sestaví místo prospektu »statement in lieu of prospectus«, jehož podmínky jsou mírnější. Reformou byla zavedena přípustnost emise akcií pod pari (shares at a discount). Na akcie nemusí být splacena plná nominální hodnota, stačí jen určitá část. Zbytek je doplácen čas od času k vyzvání ředitelství (t. zv. calls on shares). Orgány administrativy jsou valné hromady a ředitelství. O svolávání a konání valných hromad řádných i mimořádných platí předpisy celkem podobné našim, je však více pamatováno na práva kvalifikované minority. Ředitelství (board of directors) je minimálně dvoučlenné. Práva a povinnosti ředitelů jsou vymezena ve stanovách. Na dodržení těchto předpisů jsou určeny v zákoně neobyčejně vysoké pokuty (až 500 L.), ba dokonce i vězení do 6 měsíců. Ručení ředitelů je buď obmezené nebo

neobmezené, a to i u společnosti co. limited. Zvláštní ustanovení platí o kontrole ředitelských příjmů.

Revise provádějí revisoři jmenovaní buď valnou hromadou nebo ministerstvem obchodu, neprovede-li jmenování valná hromada. Zvláštním druhem revise je inspekce, kterou vysílá ministerstvo obchodu k žádosti kvalifikovaného počtu společníků. Vyžaduje se však složení záruky do 100 L. na úhradu výloh.

Společnost zaniká fusí s jinou společností, rekonstrukcí (převzetím akcií společností) nebo rozpuštěním.

Cizozemské společnosti mohou provozovati obchody v Anglii bez ohledu na reciprocitu, musí se však dáti zaregistrovati do 1 měsíce po započetí obchodů.

V závěru zhodnotil referent nový zákon, zejména poukázal na neobvykle přísná ustanovení o ředitelích a velmi širokou publicitu, která je jistě na úkor přehlednosti rejstříku společností. Vyslovil současně pochybnost, zda k řádnému vedení správy společnosti stačí jen ředitelství.

—p.

Základy právního procesu v pojetí normologické teorie byly tématem přednášky doc. dra Adolfa Procházky, přednesené v Právnické jednotě v Praze dne 10. prosince 1931. Úvodem podal referent stručně nástin vývoje normologické teorie, která od původního hlediska statického přešla zásluhou Merklovou k dynamickému pojetí právního řádu, jež se stalo podnětem pro normativní systemisování obsahu právního řádu a předpokladem juristického zachycení normotvorného procesu. Ve shodě se svým pojednáním »Příspěvek k nové konstrukci sporného procesu« (Věd. ročenka práv. fakulty Mas. university 1931, str. 204 a n.) vyložil pojem normy t. zv. kreační, t. j. abstraktní normy právní (je-li A, má býti B); dále zabýval se podrobněji pojmem normotvorných dějů, to jest dějů, na jejichž realizaci vyšší normy kreační činí závislým vznik norem nižších. Normotvorné děje třídí v zásadě na dvě skupiny: děje, které lidských činů neobsahují a děje, v nichž lidské činy se objevují. Tuto skupinu normotvorných dějů pak lze dělit na děje povinné, nepovinné a zakázané. V této souvislosti mluví se v prvním případě o normotvorbě automatické, v druhém o neautomatické, jež se dělí dále na povinnou a nepovinnou. Kausální děj, v němž dochází k vzniku odvozené normy z normy vyšší, jest právním procesem. Pojmově jest tento výraz neobvykle široký, mnohem širší než ve smyslu obecně používaném. (Termínu tohoto použito i v titulu referátu, takže na prvý pohled se zdá, že neodpovídá zcela obsahu.) Obecně používanému termínu přibližuje se proces právní vymezený jako normotvorný děj určitého obsahu a delegovaný. Tato konstrukce Weyrova a Sedláčkova zahrnuje v sobě ovšem i řízení zákonodárné, řízení správní, soudní a smluvní včetně jednostranných právních jednání.

V dalším referent analysoval a konstruoval rozdíly řízení zákonodárného, správního, soudního a smluvního. Řízení zákonodárné jest charakterisováno normami jím tvořenými, které jsou hierarchicky vyšší než normy, vycházející z řízení soudního, správního a smluvního. Řízení správní i soudní podle povahy svých produktů stojí hierarchicky proti normám, vyšším z řízení zákonodárného na stejném stupni. Naproti tomu jest třeba přiznati normám řízení smluvního vyšší stupeň než normám řízení soudního (i trestního) a než většině norem produkovaných řízením správním, kde snad jen v některých případech (police) není nutno uznávati nadřazenost normy smluvní. Ale toto dělítko není zcela bezpečné. Jest třeba uchýliti se k rozdílu jinému. Normotvorné akty povinné jsou produktem řízení soudního a správního, nepovinné produktem řízení smluvního. Je však obtížno rozlišiti řízení soudní od správního. Běžná diferenciacie, jevící se v »nalézání práva« (soudnictví) a »tvoření práva« (správa) není přesná. Merkl uchyluje se k rozdílu jinému a určuje dělítkem znak organisační: v soudnictví tvoří normy orgány sobě rovné, ve správě panuje hierarchická nadřazenost těchto or-